

Сбогуване със стария ред. Обединението на Германия. Преломните промени на Изток.

Сбогуване със стария ред

Краткият XX век излезе на сцената на световната история с Октомврийската революция през 1917 г. и я напусна с мирната революция през 1989 г. Тази забележителна смяна на епохите променя из основи сцената на европейската история. С края на комунизма визията за връщане на Централна и Източна Европа в една свободна, мирна и просперираща обща Европа изглежда също толкова възможна, колкото и кошмарът на повторното пропадане на Европа в борбата между националните държави, подхранвана от социални и ет-нически напрежения. На прага на новия ред в Европа се завръща историята на континента. Пълното изграждане на вътрешния пазар бива тласкано напред от новите предизвикателства, каквито са преломните промени в Източна Европа и обединението на Германия. Пред лицето на задълбочаване и разширяване на процесите Общността е изправена пред своите неизпълнени задачи. Ако темата за за-дълбочаването и разширяването трябва да бъде обединена по един успешен начин, то към нея трябва да се прибави и една друга тема, първите плахи тонове от която се чуха едва на междуправителствената конференция от Амстердам - темата за придаване на гъвкавост на процесите.

Обединението на Германия

Германската тема е свързана с промяната на положението както в Западна, така и в Източна Европа. От гледна точка на полити-ческата власт и история на идеите организацията на съжителството на германците, за добро или зло, е ключът към европейския ред; тя може както да обедини Европа, така и да я взриви. Най-прякото взаимодействие на двата обединителни процеса се състои в ускоряването на западноевропейската интеграция. На 9 декември 1989 г. Европейската общност за първи път заема позиция по същество относно германския въпрос. В декларацията на Европейския съвет се казва: "Ние се стремим към състояние на мир в Европа, при което германският народ отново да придобие своето единство чрез свободно самоопределение. Този процес трябва да се извърши по демок-ратичен и мирен начин, при запазване на споразуменията и договорите, на основата на всички принципи, изложени в Заключителния акт от Хелзинки, в контекста на диалога и на сътрудничеството Из-ток-Запад. В перспектива той трябва да бъде включен в интеграцията на Общността". Впоследствие се спекулира доколко сериозно европейците смятат да подкрепят германското обединение. Резултатът от първите свободни избори в ГДР на 18 март 1990 г., който е разбран като показателен вот в полза на обединението, дава допълнителен стимул за европейските актьори конструктивно да подкрепят каузата на обединението. Извънредната среща на върха в Дъблин на 28 април 1990 г. създава необходимата яснота: Европа каза "да" на германското единство.

Преломните промени на Изток

След края на идеологическия конфликт между Изтока и Запада Европейският съюз има нова ключова роля за континента. Държавите на Западна Европа, изправени пред лицето на конфронтация с трудните преходни процеси в Източна Европа и обединението на Германия, рефлектират върху политическите мотиви за основаването на Съюза. Държавите от Централна и Източна Европа организирано се отправят към модерността. Въпреки че осъзнават своите национални особености, младите национални държави направляват своите интереси, ръководейки се от успешната интеграционна общност на Запад. Европейската общност се превръща в магнит за цяла Европа поради своето превъзходство в сферата на икономиката и своята политическа сила.

Сбогуване със стария ред. Обединението на Германия. Преломните промени на Изток.

След трудни преговори са сключени споразумения за присъединяването на страните от Централна и Източна Европа. След решенията от Копенхаген през 1993 г. перспективата за присъединяване според тези споразумения е морален ангажимент на Запада и процесът на присъединяването се развива енергично. Влизането на тези страни в ЕО е обвързано с така наречените критерии от Копенхаген, а именно: приемането на съвкупността от закони на Общността (*acquis communautaire*) представлява предпоставката за присъединяването, за което с подкрепата на Общността се готвят държавите кандидатки от Централна и Източна Европа. Присъединяването на организирани досега в рамките на Европейската зона за свободна търговия (ЕФТА) страни Австрия, Швеция и Финландия в началото на 1995 г. доказва успеха на Общността, която далеч надхвърля мащабите на една общност на икономически интереси. Предстоящото разширяване върви ръка за ръка със задълбочаването на съществуващата общност.